

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08189/2017-ERU

Praha 20. října 2017

Č. j. 08189-7/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon ve znění pozdějších předpisů“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-08189/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 9. srpna 2017 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, společností **GREEN PROJECT s.r.o.**, se sídlem Průhonice, Dobřejovická 194, PSČ 25243, IČO: 271 95 783, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost **GREEN PROJECT s.r.o.**, se sídlem Průhonice, Dobřejovická 194, PSČ 25243, IČO: 271 95 783 (dále také „účastník řízení“), se **uznává vinným z přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 29. června 2016 v obci Dobruška, ulice Komenského, u nemovitosti č. p. 46, strojním mechanismem (stroj Mecalac 8MZR) zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Modernizace a revitalizace dětského hřiště mateřské školy“ (dále též „stavba“), při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE Dn 63, čímž porušil zákaz poškození energetických zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 40 000 Kč** (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26217.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26217.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 19. prosince 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu PE Dn 63 (dále též „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 30. ledna 2017 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 13390-8/2016-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 13390/2016-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 28. července 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu, který byl účastníku řízení doručen dne 9. srpna 2017. Proti příkazu podal účastník řízení odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených ve spisu sp. zn. 08189/2017-ERU, včetně kontrolního spisu sp. zn. 13390/2016-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 8. srpna 2017 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 08189-3/2017-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona uložena pokuta ve výši 50 000 Kč. Příkaz byl účastníku řízení doručen dne 9. srpna 2017.

Dne 17. srpna 2017 obdržel správní orgán odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo, o čemž byl účastník vyrozuměn dne 31. srpna 2017. Zároveň byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti vyjádřit se, bylo mu sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 10 kalendářních dnů od doručení.

V odporu účastník řízení uvedl, že i) uložení a výše pokuty vyměřené správním orgánem mu vzhledem k okolnostem připadá nespravedlivé, nepřiměřeně přísné a výše pokuty nepřiměřeně vysoká. ii) účastník řízení nepopírá, že k poškození plynárenského zařízení došlo při jeho stavební činnosti, avšak rozhodnutí správního orgánu pomíjí osoby, které se podílely na přípravě a průběhu stavby a na vznik události měly zásadní vliv, neboť účastník řízení se jako zhotovitel podle smlouvy o dílo řídil pokyny objednatele a jím předanou projektovou dokumentací, přičemž projektant zanedbal povinnost zjištění sítí, které by mohly být stavebními úpravami dotčeny. iii) za vznik škodní události tak nese podle

účastníka řízení odpovědnost i autor projektové dokumentace, objednatel díla a vlastník pozemků, když podle zákona osoba, která vypracovala projektovou dokumentaci, odpovídá za její vady a nemůže přenést odpovědnost za svoje plnění na zhotovitele stavby. iv) výše pokuty odpovídá přibližně ztrátám způsobeným nutností zastavení prací, zpožděním realizace a souvisejícími vícenáklady. Účastník řízení se domnívá, že tyto ztráty ho zasáhly dostatečně citelně, aby plnily odstrašující, preventivní i represivní funkci.

Účastník řízení dne 11. září 2017 zaslal Úřadu své vyjádření k věci, ve kterém uvádí, že v) rozhodnutí správního orgánu je odůvodněno v podstatě pouze na základě obecných konstatování odpovědnosti, bez zohlednění odpovědnosti dalších osob podílejících se na přípravě a průběhu stavby, které nezohledňují odpovědnost z dalších právních předpisů. Správní orgán zcela přehlíží a bagatelizuje odpovědnost stavebníka a zejména toho, kdo vypracoval projektovou dokumentaci, a stavebního úřadu, přičemž odpovědnost těchto osob vyplývá ze stavebního zákona a jiných právních předpisů a je tak zásadní a neopominutelná. Své stanovisko účastník řízení doplňuje citacemi ze zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon. V důsledku toho účastník řízení navrhuje provést důkaz zjištěním, v jakém rozsahu projektant zajistil vyjádření k existenci sítí a jak se vyjádřil vlastník plynárenského zařízení. vi) účastník řízení nesouhlasí s tvrzením správního orgánu, že účastník řízení nevěděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, neboť nepožádal o stanovisko správce ani o vytyčení trasy..., vzhledem k tomu, že o vytyčení nežádal z důvodu pochybení projektanta při přípravě projektové dokumentace, který existenci sítí a ochranných pásem v dokumentaci nevyznačil a neuvedl podmínky pro provádění stavby. Dále účastník řízení uvádí eventualitu, že k nevytyčení plynárenského zařízení a následnému poškození mohlo dojít i z toho důvodu, že vlastník plynárenského zařízení ve vyjádření toto vedení neuvedl, kdy vina by pak byla na vlastníku sítě, nikoli na účastníku řízení. vii) účastník řízení posouzení zavinění pouze z hlediska obecné odpovědnosti považuje za poškození jeho práva na spravedlivé posouzení věci. Správní orgán by měl zkoumat všechny okolnosti, zejména porušení právních povinností při zpracování dokumentace a přípravě stavby. viii) k otázce posuzování společenské nebezpečnosti jednání účastník řízení shledává zarážejícím, že správní orgán se nezabýval jednáním projektanta, který zjevně nesplnil své zákonné povinnosti vyplývající mu ze stavebního zákona. ix) účastník řízení připomíná, že jako zhotovitel okamžitě po vzniku události věci ohlásil a aktivně řešil tak, aby minimalizoval rizika a škody. Veškeré náklady na opravu a vzniklou škodu účastník řízení uhradil bezzbytku.

Současně s vyjádřením zaslal účastník řízení správnímu orgánu rozvahu ke dni 31. prosince 2016, výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2016 a výsledovku od data 1. ledna 2017 do 31. července 2017.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-08189/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Zjištění a popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že práce na stavbě prováděl účastník řízení v souladu s podmínkami vyjádření Městského úřadu Dobruvice, č. j. [REDAKCE] ze dne 26. ledna 2016. Vzájemné vztahy mezi přímými účastníky stavby, tj. Města Dobruvice v postavení objednatele a účastníka řízení v postavení zhotovitele, byly upraveny Smlouvou o dílo. Ve smlouvě je v části [REDAKCE] uvedeno, že zhotovitel se zavazuje provést dílo svým jménem a na vlastní odpovědnost a na své nebezpečí. Zhotovitel seznámí zaměstnance s riziky na pracovištích a určí způsob ochrany a prevence proti úrazům a jinému poškození zdraví a dále že zajistí, aby nedošlo k poškození zdraví osob, majetku, vyskytujících se na pracovišti či v jeho okolí.

Dne 20. června 2016 byl pořízen Protokol o předání a převzetí staveniště mezi objednatelem a zhotovitelem.

Dne 29. června 2016 pak v souvislosti s prováděnými zemními pracemi v obci Dobruvice, Komenského ul. u nemovitosti č. p. 46 došlo k poškození středotlakého plynovodu PE dn 63.

Ve svém vyjádření k poškození plynárenského zařízení účastník řízení dne 5. ledna 2017 uvedl, že součástí realizace zakázky „Modernizace a revitalizace dětského hřiště mateřské školy“ bylo i nové oplocení areálu mateřské školy. V předané projektové dokumentaci nebyl uveden žádný souběh, ani informace o ochranném pásmu inženýrských sítí. Tato skutečnost nebyla uvedena ani v podmínkách smlouvy o dílo, ani v dokladech o předání staveniště. Z těchto důvodů účastník řízení při zahájení zemních prací nezajistil vytyčení inženýrských sítí v zájmovém území stavby. Výkopové práce byly prováděny strojně, stavebním strojem Mecalac 8MZR se lžicí o šíři 80 cm. Tímto strojem byla vytrhávána stávající podezdívka a upravován výkop pro osazení bednění pro stavbu nové podezdívky a drenážního potrubí dle projektové dokumentace. Středovou osu výkopu tvořila původní linie oplocení. V posledním úseku výkopových prací, u spodní brány do ZŠ, byl v zemi velký betonový spek, který měl rozměr minimálně 1,5x0,6x0,7 m. Při odstraňování speku, který byl rozrušen pneumatickým kladivem, došlo jeho jedním cípem, za hranicí výkopu, k poškození plynovodu, který do té doby nebyl odhalen a o jeho existenci nikdo z pracovníků neměl tušení.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo podle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 1. července 2016 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného [REDAKCE] ze dne 7. července 2016 k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 293 m³. K přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi nedošlo.

Veškeré náklady spojené s únikem plynu a opravou plynárenského zařízení účastník řízení uhradil bezzbytku.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Obecný právní rámec

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“), který podle § 1 zákona č. 250/2016 Sb., upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Podle přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., konkrétně dle § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Podle § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., se ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Podle § 112 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Správní orgán uvádí, že v rámci vedeného správního řízení, v němž vydal toto rozhodnutí, zohlednil nutnost aplikace zákona č. 250/2016 Sb. Na základě posouzení přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., dospěl správní orgán k tomu, že odpovědnost účastníka řízení za předmětný správní delikt je posuzována podle dosavadních zákonů, stejně tak i lhůta pro projednání správního deliktu. Správní orgán dále uvádí, že pokračuje správní orgán v souladu s přechodnými ustanoveními zákona č. 250/2016 Sb. v tomto správním řízení z hlediska procesního a z hlediska odpovědnosti za přestupek podle dosavadních zákonů.

Podle přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., konkrétně § 112 odst. 3, se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., tedy od 1. července 2017, použijí ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., o určení druhu a výměry správního trestu, **je-li to pro pachatele výhodnější, a to i s ohledem na splatnost pokuty, která činí 30 dnů.** S ohledem na právní úpravu zákona č. 250/2016 Sb., dospěl správní orgán k názoru, že aplikace § 37 zákona č. 250/2016 Sb., je pro účastníka řízení v daném případě výhodnější, a proto správní orgán aplikoval při určení druhu a výměry sankce (správního trestu) zákon č. 250/2016 Sb., přičemž postupoval v intencích § 37 písm. a), c) zákona č. 250/2016 Sb. ve spojení s ust. § 91a odst. 7 energetického zákona. Na základě uvedených zákonných ustanovení a za užití zásady lex specialis derogat legi generali, je za předmětný přestupek možno uložit toliko pokutu, a to do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž

uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků a dalším okolnostem, za kterých byl spáchán.

IV. II. Právní posouzení skutku

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8, 9, 10 nebo § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval přestupkem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození plynárenského zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 29. června 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Dobrovice, ulice Komenského, u nemovitosti č. p. 46, výkopové práce související s výměnou oplocení, při kterých došlo k poškození středotlakového plynovodu PE Dn 63. Tuto skutečnost účastník řízení ostatně ani nezpochybňuje.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl, zejména zda byl správcem plynárenského zařízení udělen souhlas se zemními pracemi, ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys, který činí u plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce 1 m na obě strany.

Účastník řízení ve svém vyjádření uvedl, že informace o existenci sítí se nevyskytovala ani v projektové dokumentaci, ani ve smlouvě o dílo. Ve smlouvě o dílo však bylo v části [REDAKCE] mimo jiné uvedeno, že zhotovitel zajistí, aby nedošlo k poškození zdraví osob, majetku, vyskytujících se na pracovišti či v jeho okolí. Jedním ze způsobů, jak předejít poškození zdraví osob nebo majetku je nepochybně zjištění všech možných rizik v zájmovém území stavby, tedy i výskytu sítí, jejichž poškození by znamenalo nebezpečí škody na zdraví nebo majetku. Účastníku řízení také vzhledem k jeho oboru podnikání musí být známo, že je věcí toho, kdo hodlá provádět jakoukoli stavební činnost, včetně zemních prací, aby si zjistil, zda při jeho činnosti může dojít ke středu se zařízeními technické infrastruktury a požádal

jejího vlastníka o poskytnutí údaje o její poloze, o stanovení podmínek její ochrany a o případné další údaje ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Veškeré činnosti, v ochranném pásmu energetického zařízení i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení elektrizační soustavy a zájem na bezporuchové dodávce elektrické energie konečným zákazníkům. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

IV. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

K námitkám účastníka řízení správní orgán uvádí

- i) pokuta stanovená ve výši, jak je uvedena v napadeném příkazu, odpovídá aktuální rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu ve stejných či obdobných případech. Ke zvýšení úrovně udělovaných pokut přistoupil Energetický regulační úřad v reakci na trvale rostoucí počet porušování předmětného ustanovení energetického zákona, v tomto případě ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Vzhledem k době, od které již bylo přistoupeno ke zvýšení úrovně pokut, považuje správní orgán prvního stupně tuto dobu za dostatečně dlouhou na to, aby bylo již možno hovořit o nově ustálené rozhodovací praxi, a proto je zdůvodnění výše udělené pokuty popsáno tak, jak je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích ukládal pokuty na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to i v případě závažných porušení zákona. Správní rozhodování Úřadu tak do značné míry nekorelovalo s represivní a preventivní funkcí správního trestání. Pokuty ukládané v dosavadní výši neumožňovaly, aby byl odpovídajícím způsobem chráněn zájem společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu energetických zařízení s minimalizací dopadů do života a zdraví osob, majetku či zájmu na ochraně životního prostředí. Je potřeba předestřít, že energetická zařízení přitom plní důležitou celospolečenskou úlohu a je v zájmu společnosti, aby byl počet zásahů, které jsou způsobitelné jejich bezpečným a spolehlivým provozem negativně ovlivnit, trvale snižován.
- ii) účastníku řízení jako subjektu podnikajícímu mimo jiné též v oboru stavebnictví muselo být známo, že je věcí toho, kdo hodlá provádět jakoukoliv stavební činnost, včetně zemních prací, aby si zjistil, zda při jeho činnosti může dojít ke střetu se zařízeními technické infrastruktury a požádal jejich vlastníky o poskytnutí údajů o jejich poloze, o stanovení podmínek ochrany a o další údaje nezbytné pro provádění stavební činnosti, tím spíše, že zemní práce účastník prováděl v zastavěné části obce Dobrovice, dokonce v bezprostřední blízkosti základní školy s jídelnou, kde je pravděpodobnost výskytu inženýrských sítí vysoká.

- iii) veškeré činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení i mimo ně musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Nutná míra obezřetnosti nebyla zachována, když v zastavěné části obce si účastník sám neověřil existenci inženýrských sítí. Účastník řízení se nemůže vyvinutím poukazem na případnou soukromoprávní odpovědnost jiné osoby (v tomto případě na tvrzenou odpovědnost autora projektové dokumentace, objednatele díla a vlastníka pozemků)
- iv) podle přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., konkrétně § 112 odst. 3, se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., tedy od 1. července 2017, použijí ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější, a to i s ohledem na splatnost pokuty, která činí 30 dnů. Dle ust. § 35 zákona č. 250/2016 Sb. lze za přestupek, resp. správní delikt, uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Jelikož energetický zákon neumožňuje ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. uložit pachateli správní trest ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku a ani z povahy provedení vytýkaného skutku účastníka řízení tomuto nelze uložit propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a § 49 zákona č. 250/2016 Sb., přichází co do druhu správního trestu ukládaného účastníkovi řízení pouze napomenutí či pokuta. S ohledem na ust. § 18 odst. 3 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 citovaného zákona. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného obviněným z přestupku ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona č. 250/2016 Sb. Výše pokuty je ukládána s ohledem na zájem společnosti, který byl jednáním účastníka ohrožen nebo porušen, a s ohledem na další okolnosti, které jsou v části V. tohoto rozhodnutí uvedeny.
- v) k této námitce správní orgán odkazuje na již dříve řečené, zejména v bodu iii). K tomu správní orgán dodává, že v kompetenci Úřadu je dle ust. § 18 energetického zákona dozor nad dodržováním energetického zákona a zákona o cenách a nemůže posuzovat jednání podle jiných zákonů, např. stavebního zákona. V rámci kompetencí udělených energetickým zákonem však správní orgán postupoval v souladu s ust. § 3 správního řádu a zhodnotil a v příkazu také uvedl všechny okolnosti, za nichž k poškození plynárenského zařízení došlo. Návrhu na provedení důkazu zjištěním, v jakém rozsahu projektant zajistil vyjádření k existenci sítí, a jak se vyjádřil vlastník plynárenského zařízení, správní orgán z důvodů uvedených již v bodu iii) nevyhověl. Navíc správní orgán opětovně poukazuje na skutečnost, že ve smlouvě o dílo uzavřené mezi objednatelem a účastníkem řízení bylo v části ■■■■■ mimo jiné uvedeno, že zhotovitel zajistí,

aby nedošlo k poškození zdraví osob, majetku, vyskytujících se na pracovišti či v jeho okolí. Jedním ze způsobů, jak předejít poškození zdraví osob nebo majetku je nepochybně zjištění všech možných rizik v území výstavby, tedy i výskytu sítí, jejichž poškození by znamenalo nebezpečí škody na zdraví nebo majetku.

- vi) účastník řízení uvedl, že nesouhlasí s tvrzením správního orgánu, že nevěděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, neboť nepožádal o stanovisko správce ani o vytyčení trasy, avšak k podepření svého nesouhlasu neuvedl žádné důkazy, jako např. protokol o vytyčení.
- vii) účastník řízení posouzení zavinění pouze z hlediska obecné odpovědnosti považuje za poškození jeho práva na spravedlivé posouzení věci, správní orgán by měl zkoumat všechny okolnosti, zejména porušení právních povinností při zpracování projektové dokumentace a přípravě stavby – k této námitce správní orgán odkazuje opět na bod iii) a iv) a dodává, že posoudil konkrétní okolnosti, za nichž k poškození plynárenského zařízení došlo, jak bylo uvedeno již ve zrušeném příkazu.
- viii) k námitce odpovědnosti projektanta správní orgán znovu uvádí, že v řízení rozhodoval o přestupku podle ustanovení energetického zákona.
- ix) skutečnost, že účastník řízení událost neprodleně ohlásil a veškeré náklady spojené s opravou a únikem plynu uhradil bezzbytku, byla vyhodnocena jako polehčující okolnost již ve zrušeném příkazu. Nicméně účastníkem řízení tvrzenou aktivní účast na minimalizaci rizika a škody vzal v úvahu při stanovení výše pokuty.

IV. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým jednáním porušil povinnost v ochranném pásmu i mimo ně zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti provádět tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení stanovenou ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod PE Dn 63. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v množství 293 m³, k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům nedošlo. V jednání

účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Správní orgán pro úplnost dodává, že pro naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku postačí i již samotné ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení, avšak v daném případě došlo přímo k jejímu porušení, jak je uvedeno výše. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

IV. V. Odpovědnost za správní delikt

Charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případně jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 energetického zákona).

Dle ust. § 91d odst. 1 energetického zákona právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinností zabránila. Pro vyloučení pochybností správní orgán účastníka řízení upozorňuje, že s ohledem na dikci ust. § 91d odst. 1 energetického zákona odpovědnost účastníka řízení vzniká v posuzovaném případě již samotným porušením právní povinnosti, bez ohledu na to, zda účastník řízení toto porušení zavinil, či nikoliv.

Účastník řízení ve svém vyjádření uvedl, že informace o existenci sítí se nevyskytovala ani v projektové dokumentaci, ani ve smlouvě o dílo. Ve smlouvě o dílo však bylo v části [REDAKCE] mimo jiné uvedeno, že zhotovitel zajistí, aby nedošlo k poškození zdraví osob, majetku, vyskytujících se na pracovišti či v jeho okolí. Jedním ze způsobů, jak předejít poškození zdraví osob nebo majetku je nepochybně zjištění všech možných rizik v území výstavby, tedy i výskytu sítí, jejichž poškození by znamenalo nebezpečí škody na zdraví nebo majetku. Účastníku řízení také vzhledem k jeho oboru podnikání musí být známo, že je věcí toho, kdo hodlá provádět jakoukoli stavební činnost, včetně zemních prací, aby si zjistil, zda při jeho činnosti může dojít ke středu se zařízeními technické infrastruktury a požádal jejího vlastníka o poskytnutí údaje o její poloze, o stanovení podmínek její ochrany a o případné další údaje ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinností zabránil, když je zřejmé, že vzhledem k okolnostem, zejména lokaci stavby, účastník řízení věděl, že činnost provádí v zastavěné části obce, a přesto neověřil existenci sítí například jednoduchým dotazem prostřednictvím internetových portálů, zřízeným pro účel vlastníky technické infrastruktury, na kterých zejména informaci o neexistenci sítí v dané lokalitě lze získat během velice krátké doby.

Přesto v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti, a přesto prováděl zemní práce strojním mechanismem (pneumatickým kladivem).

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení správního trestu

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že účastník řízení před vlastním zahájením zemních prací nepožádal správce plynárenského zařízení o vydání stanoviska k existenci sítí, ani o vytyčení plynárenského zařízení v terénu, což správní orgán hodnotí jako okolnost závažnost přestupku zvyšující.

V ochranném pásmu plynárenského zařízení účastník řízení prováděl práce pomocí zemního stroje, což správní orgán hodnotí jako okolnost přitěžující.

Při stanovení výše uložené pokuty správní orgán vzal v úvahu, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku plynu v množství 293 m³, což závažnost přestupku zvyšuje.

Naproti tomu nedošlo k odpojení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi, což správní orgán vyhodnotil jako okolnost výrazně polehčující.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy jako polehčující okolnost. Správní orgán též oproti zrušenému příkazu přihlédl ke skutečnosti, že účastník řízení aktivně přistoupil k minimalizaci škod a rizik, a proto pokutu snížil na částku uvedenou ve výroku.

Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení v rámci správního řízení doložil své majetkové poměry, podle výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2016 činil výsledek hospodaření po zdanění [REDAKCE] Kč a podle výsledovky k 31. červenci 2017 činily tržby za vlastní výkony a zboží [REDAKCE] Kč. Vzhledem k uvedeným majetkovým poměrům účastníka řízení proto nelze hovořit o tom, že by pokuta ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí mohla být pro účastníka řízení likvidační.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé spodní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání fyzické osoby podnikající uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení